

Levanger
kommune

Verdal
kommune

Planstrategi 2017-2020

1.februar 2017

Innhold:

1. INNLEDNING	3
2. MÅLBILDE ÅR 2030	5
3. MULIGHETER OG UTFORDRINGER	7
4. STRATEGISKE VALG FOR SAMFUNNSUTVIKLINGEN	10
5. PLANBEHOV	11

1. Innledning

I henhold til plan- og bygningsloven og som et ledd i samfunnsplanleggingen skal kommunene minst én gang i hver valgperiode vedta en kommunal planstrategi som omfatter en drøfting av kommunens strategiske valg for samfunnsutviklingen, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og sektorenes virksomhet, og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Planstrategiens funksjon er å ivareta kommunestyrenes lederskap i samfunnsplanleggingen ved

- ❖ å gi retning for bærekraftig samfunnsutvikling og ramme inn kommunale planprosesser
- ❖ å klargjøre hvilke planoppgaver som skal prioriteres
- ❖ å peke på planoppgaver hvor interkommunal og regional samhandling er fordelaktig

Som følge av felles plan- og styringssystem inngår drøftinger av strategiske valg for samfunnsutviklingen i alle kommunale planprosesser. Disse drøftingene er utgangspunkt for den helhetlige samfunnsanalysen som ligger til grunn for Planstrategien.

Foto: Kim Ramberghaug

[Plan- og bygningsloven](#), [kommuneloven](#) og [folkehelseloven](#) krever at kommunene skal bidra til **bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner**, og til å bruke samfunnsplanlegging etter loven for å sikre dette.

[FN har utviklet 17 bærekraftsmål](#) forankret i en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030, som skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn, og som er forpliktende for alle land – og alle kommuner – å jobbe etter.

Fig. 1 Perspektiver for bærekraftig samfunnsplanlegging

Iht. lovverket og FNs definisjoner betyr bærekraft å se sosiale forhold, miljø og økonomi i sammenheng i et framtidsperspektiv, på tvers av forvaltnings- og beslutningsnivåer, sektorer, fagområder og kunnskaps- og politikkområder. Det er dermed mange forhold som vil påvirke muligheten for en bærekraftig samfunnsutvikling og som må legges til grunn i samfunnsplanleggingen. Dette er vist i Fig. 1 Perspektiver for bærekraftig samfunnsplanlegging og Fig 2 Forhold med betydning for bærekraftig samfunnsutvikling

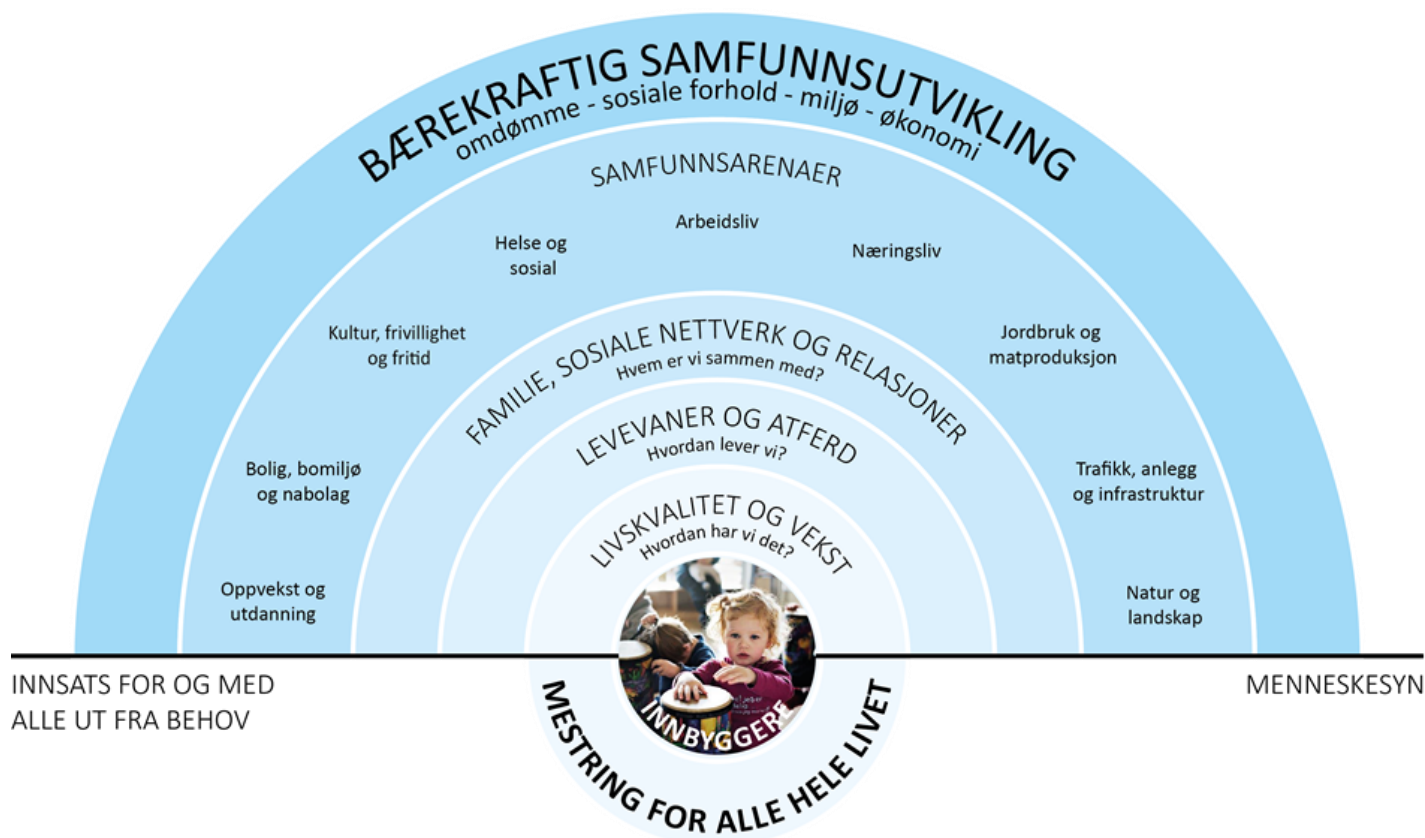

Fig.2 Forhold med betydning for bærekraftig samfunnsutvikling, basert på Dahlgren og Whitehead (1991)

Stiklestad, foto: Verdalsbilder.no v/Ole Morten Larsen

2. Målbilde år 2030

Målbildet er kortversjonen av det samfunnet som kommunene ønsker å være år 2030. Det gir retning for samfunnsutviklingen og forpliktende innramming av samfunnsplanleggingen. I alle planprosesser skal det beskrives hvordan planområdet vil bidra til å nå målbildet.

Kommunene Levanger og Verdal er en utviklingskraft i Trøndelag i nært samarbeid med Trondheim. Stiklestad 2030, Trehusbyen Levanger, Falstadsenteret og opplevelser knyttet til historie og kultur forsterker den lokale identiteten og øker attraktiviteten regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Sykehuset i Levanger og Verdal industripark bidrar til arbeidsplasser og trygghet i regionen. Et godt videregående utdanningstilbud, HUNT forskningssenter, NTNU og Nord Universitet svarer på regionens kompetansebehov og er viktige partnere i lokalsamfunnsutviklingen.

Utviklingen av veger, jernbane, havn og Trondheim lufthavn gir mobilitet og miljøvennlige pendlermuligheter innenfor arbeidsregionen Trondheim-Steinkjer. Vi beveger oss i retning av et karbonnøytralt samfunn. Arealdisponeringen gir kommunene en moderne infrastruktur og et levende kulturlandskap. Det er høy kvalitet på den digitale infrastrukturen. Folketallsveksten er over landsgjennomsnittet, og innbyggertallet er på 23 000 i Levanger og 17 000 i Verdal i 2030.

Alle barn får en best mulig start på livet i Verdal og Levanger. De har familie, venner og voksne som er til stede når de trenger det, utfolder seg i lek og aktivitet og kjenner følelsen av undring, glede og mestring. De opplever at de blir verdsatt av foreldre,

lokalsamfunn, barnehage og skole, men også at det stilles krav til dem. Gjennom helhetlige utdanningsløp utvikler alle barn og unge verdier og ferdigheter som svarer på samfunnets behov og gir gode liv. Kommunenes innbyggere har mangfoldig bakgrunn og kompetanse, og regionens arbeidsmarked har bruk for alle. Unge mennesker flytter hit etter endt utdanning.

Våre kommuner er gode samfunn å leve i hele livet. Alle innbyggere opplever trygghet, mestrer hverdagen, og har aktive liv med god helse og trivsel. Alle føler seg som en verdsatt del av fellesskapet, og gjester opplever at de er velkomne.

Innbyggerne tar ansvar for å inkludere hverandre på hverdagslivets arenaer og i sosiale nettverk. Fokus på folkehelse og mestring, bruk av teknologi og løsninger tilpasset den enkelte, bidrar til at flere eldre lever aktive liv og bor i egen bolig. Befolkningens engasjementet i å utvikle levende lokalsamfunn og nærmiljø er stort.

Vakre sentra med møteplasser for lek og aktivitet, kulturopplevelser og naturopplevelser bidrar til bolyst hos innbyggere og fører til at folk ønsker å flytte hit. Barnehager, skoler, kulturarenaer og andre anlegg som er tilgjengelige for alle aldersgrupper og funksjonsnivå er møteplasser og sosialt lim i lokalsamfunnene. Samskaping mellom kommunene og lokalsamfunn, frivillighet, private aktører, andre forvaltningsnivå, forsknings- og innovasjonsmiljøer og andre kommuner har ført til at **vi i lag** har nådd målbildet.

Trehusbyen, foto: Hattrem Foto

3. Muligheter og utfordringer

Her vises de viktigste felles mulighetene og utfordringene som kommunene forventer å møte framover. Det skal i alle planprosesser beskrives hva mulighetene og utfordringene betyr for planområdet, hvordan planområdet vil ta i bruk mulighetene og håndtere utfordringene.

Velferdsstat under press

Velferdsstaten er under press samtidig som den økonomiske velstanden stiger og de rikeste blir stadig rikere. Større andel eldre og forholdsvis færre i yrkesaktiv alder, økte forventninger til offentlig innsats og mindre ønske om å bidra kollektivt, øker presset. Det samme gjør usikkerhet om framtidig økonomi, rentenivå, internasjonal politisk stabilitet. Samtidig er skattenivået i Norge lavere enn i våre naboland. Fokus på egne behov og individuelle rettigheter setter også press på kollektive løsninger og gir økt dokumentasjonsbehov i tjenestene. Dersom velferdsstaten svekkes vil det ha negative følger for folkehelsen. Samfunns- og helhetsfokus trues av særinteresser i sektorer og profesjoner.

Kompetanse, innovasjon og ledelse

Omstillingsevne og kompetanse om nyskaping, samskaping og nettverksarbeid blir stadig viktigere for alle sektorer og i ledelse på alle nivå. Det forutsetter ledere og ansatte med kunnskap om relasjoner, etikk og involvering. Samfunnets bærekraft avhenger av et arbeidsmarked som har plass til alle.

Kværner, foto: Øystein Kvistad

Samferdsel og mobilitet

Våre kommuner har en sentral geografisk beliggenhet i Trøndelag, og vil være en betydelig bo- og arbeidsmarkedsregion i det nye «Stor-Trøndelag». En enda større mobilitet i arbeidsmarkedet og næringslivet betinger miljøvennlige og trygge samferdselsløsninger og infrastruktur i og gjennom kommunene, både på vei og jernbane.

Folkehelse og sosial ulikhet

Folkehelse i våre kommuner er generelt god. Men forutsetningene for å oppnå god helse er ulikt fordelt i befolkningen og påvirkes sterkt av samfunnet vi er en del av. Psykososiale problemer, skadelige levevaner og sosiale forskjeller gir ulikheter i helse, utdanning og livskvalitet, og truer samfunnets bærekraft. Behandlingsresistente bakterier utfordrer også folkehelse. Utfordringene knyttet til folkehelse og sosial ulikhet er mulig å håndtere dersom det er politisk evne og vilje til det. Å bedre folkehelsen krever innsats fra hele samfunnet.

Demokrati, medvirkning og frivillighet

Et informert og velfungerende demokrati forutsetter tillit, åpenhet og gjensidig respekt. Tillit og legitimitet i befolkningen er ferskvare. Det representative demokratiet forutsetter valgdeltakelse fra alle samfunnsgrupper. Lokaldemokratiet skal gjennom åpen debatt og prosesser som involverer innbyggerne, legge til rette for deltagelse i samfunnsutviklingen også mellom valgene. Frivilligheten er en viktig samfunnssektor, en likeverdig samarbeidspart og har betydning for et levende demokrati og et bærekraftig samfunn. Samskaping med innbyggere og andre aktører i lokalsamfunnet er avgjørende for utviklingen av samfunn og tjenesteutøvelse.

Stadionparken, foto: UtstyrsBUA, Ingvild Rønning Radwan

Attraktivitet og bolyst

Sentral beliggenhet i et samlet Trøndelag gir våre kommuner nye muligheter til vekst og utvikling. Mulighet for bolig, jobb og verdiskaping og et godt oppvekstmiljø, er viktig for valg av bosted og påvirker befolkningssammensetningen. Identitetsfølelse og stolthet over eget bosted styrker tilhørigheten og omdømmet. Verdal har en særskilt utfordring i å beholde og tiltrekke seg unge kvinner.

Arealdisponering

Areal til landbruk, friluft- og miljøformål konkurrerer med areal til andre samfunnshensyn som annet næringsliv, samferdsel og bosetting. Bærekraftig arealdisponering forutsetter at det legges et langsiktig tidsperspektiv til grunn i samfunnsplanleggingen. Naturvern, jordvern og kulturminnevern gir rammer for samfunns- og byutviklingen der stedenes særpreg bør fremheves og videreutvikles. Krav til fortetting gir både muligheter og utfordringer.

Globalisering

Politisk styring, nasjonal økonomi og rettsordning påvirkes av krefter utenom nasjonalstaten, og innebærer stadig nye rammevilkår for kommunene. Globaliseringen har ført til økt verdensøkonomi som kun har kommet de rikeste til gode. Mange mennesker er på flukt og søker beskyttelse også i våre kommuner, samtidig som tendensen i flere land er mer proteksjonisme både mtp. migrasjon og økonomi.

Digitalisering

Det meste av fremtidig effektivisering, utvikling og verdiskaping vil basere seg på digital teknologi. Kompetanse til å nytte teknologien avgjør hvor raskt vi kan ta ut effekter, og dette gjelder både på individuelt og kollektivt nivå. Digitalisering kan bidra til «funksjonshemming» for en del av befolkningen pga. mangel på kompetanse eller manglende tilgang til teknologi.

Samfunnssikkerhet

Lokale, nasjonale eller internasjonale hendelser kan føre til utrygghet, skader, pandemier og tap på områder av stor betydning for sentrale samfunnsinstitusjoner, vår felles sikkerhet eller den enkeltes trygghet. Effekter av klimaendringene (våtere/villere/ varmere vær) påvirker samfunnssikkerheten gjennom større risiko for flom og ras. Digitalisering av samfunnet og manglende sosial inkludering øker faren for å begå kriminalitet. Manglende erkjennelse av trusler utfordrer beredskapen. Sykehus, politi og sivilforsvar er viktige trygghetsfaktorer lokalt.

Klima

Regjeringen har lagt fram mål etter Paris-møtet om å senke Norges utslipp til en tredel av dagens utslipp av CO₂ før 2050. Dette krever lokal innsats der både innbyggere, lokalsamfunn, kommunenes drift og infrastruktur må omstilles til klimavennlig praksis.

4. Strategiske valg for samfunnsutviklingen

Strategiske valg for samfunnsutviklingen er forpliktende retningsvalg for samfunnsplanleggingen og den kommunale innsatsen i årene framover som brytes ned i delstrategier i Kommuneplanens samfunnsdel. I alle planprosesser skal det beskrives hvordan de strategiske valgene for samfunnsutviklingen følges opp gjennom strategier og tiltak.

- ❖ Sikre et bærekraftig samfunn
- ❖ Prioritere en god start og mestring hele livet
- ❖ Skape rause og robuste livsmiljøer

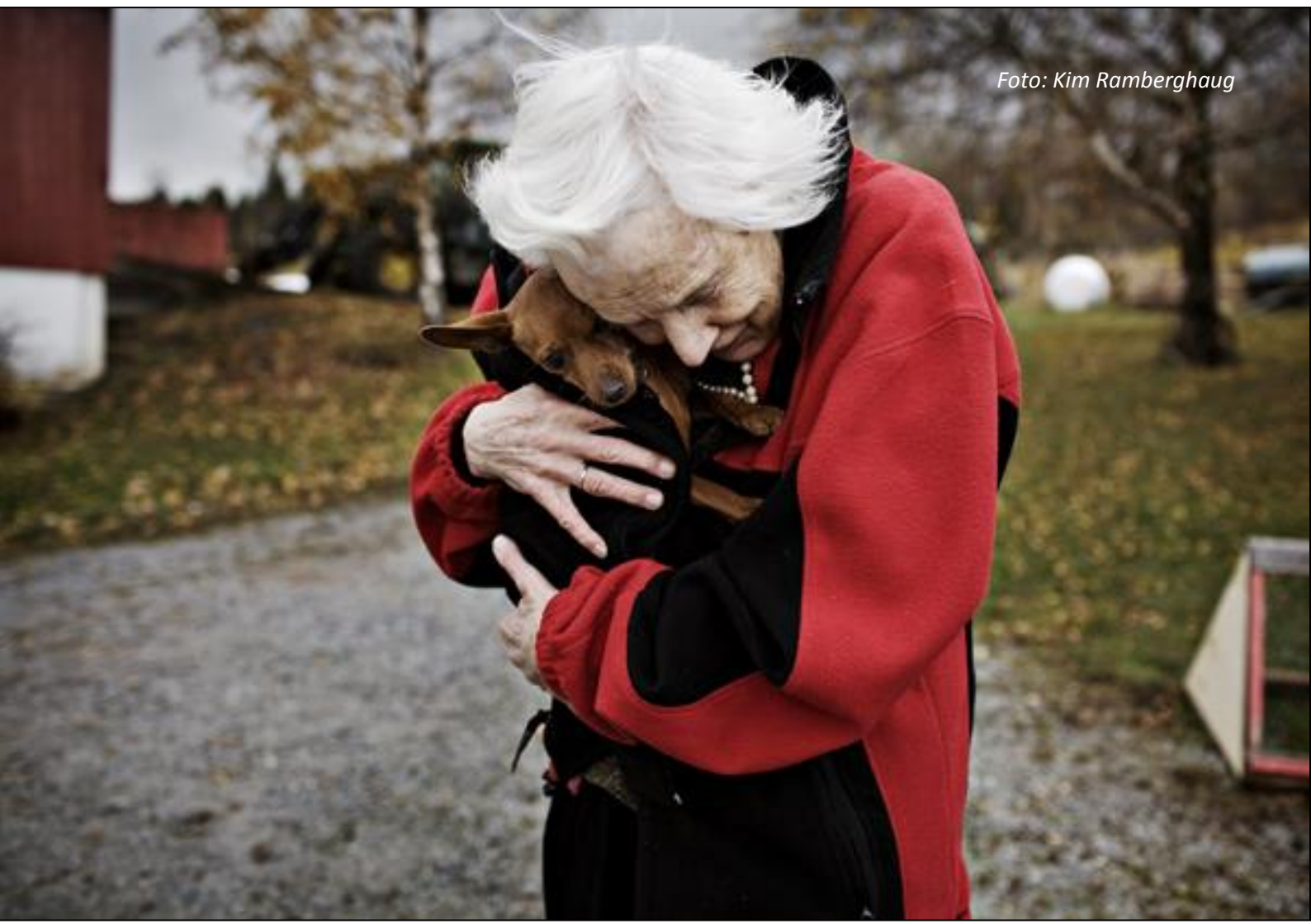

Foto: Kim Ramberghaug

5. Planbehov

De strategiske valgene for samfunnsutviklingen utløser planbehov som vist under.

KOMMUNALE PLANBEHOV		Gjennomføring
Kommuneplanens samfunnsdel		
Revidering av overordnede strategier	2017-2018 Forberedende arbeid etter modell av arbeidet med Folkehelsestrategien iverksettes i 2017 og blir utgangspunkt for revidering av Kommuneplanens samfunnsdel i 2018.	
Klima og energi		
Frivillighet		
Forskning, utvikling, innovasjon og kompetanse		
Integrering		
Kommuneplanens arealdel		
Revidering av planen	2017-2018	
Kommunedelplaner		
Næring Levanger og Verdal, revidering	2017	
Anlegg og infrastruktur Levanger, ny	2017-2018	
Anlegg og infrastruktur Verdal, ny	2017-2018	
Kommunedelplan Verdal by, ny	2017	
Levanger sentrum, revidering	2017	
Oppvekst Verdal, revidering	2017	
Oppvekst Levanger, revidering	2017	
Kulturminner Levanger, ny	2017	
Ny E6 Åsen-Mære, ny		
Strekningen Mule-Mære	2018	
Strekningen Åsen-Mære	2019	
Områdeplaner		
Levanger: Åsen, Skogn, Levanger havn	2017-2018	
Verdal: Leklemsåsen, Nestvoldjordet	2017-2018	
Temaplaner mm		
Oppvekst Verdal, ny	2017	
Skolebruk Verdal, ny	2017	
Helse og Velferd Verdal, ny	2018	
Kulturbygg Verdal, ny	2018	
Helhetlig ROS-analyse Verdal , revidering		
Beredskapsplan Verdal, revidering	Fortløpende	
Habilitering og rehabilitering Levanger, revidering	2017	
Kompetanse og rekruttering helse Levanger, ny	2017	
Trafikksikkerhet Levanger, ny	2017	
Arbeid og aktivitet Levanger, ny	2017-2018	
Rekruttering og arbeidsgiverpolitikk Levanger, ny	2018	
Friområder inkl. parker, uterom og anlegg Levanger, ny	2017-2018	
Gatebruk Levanger, ny	2017-2018	
Hovedplan veg Levanger, ny	2018	

Hovedplan vann og avløp Levanger, revidering	2017
Helhetlig ROS-analyse Levanger, revidering	
Beredskapsplan Levanger, revidering	2017
Landbruk felles, ny	2017
Beredskapsplan for krisehåndtering i Landbruket, felles, ny	2017

INTERKOMMUNALE OG REGIONALE PLANBEHOV

- **Samferdsel og mobilitet**

E6, jernbane, gjennomgående sykkelvegnett fra Steinkjer til Trondheim, kollektivtransport

- **Kultur-, opplevelses- og aktivitetsaksen Steinkjer-Trondheim**

Kultur, Nasjonaljubileum Stiklestad 2030, kulturaksen Stiklestad-Nidaros, kulturminneløype Trøndelag, pilegrimsleden, reiseliv/reisemål «Historiske Trøndelag», regionale idretts- og kulturanlegg for store arrangementer.

- **Utvikling, innovasjon, og kompetanse**

- **Digitalisering**

Foto: Kim Ramberghaug